

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності
та фінансової безпеки
Факультет № 6

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«Напрями розвитку науки фінансового права»
вибіркових компонент освітньої програми третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

08 – «Право» спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 25.08.2023 р. № 7

Розробник:

1. Професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету № 6 ХНУВС, д.ю.н., професор Чорна А.М.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1 ХНУВС, д.ю.н., професор Салманова О.Ю.
2. Професор кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, д.ю.н., професор Росіхіна Г.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS 3 Загальна кількість годин 90 Кількість тем 8	08 «Право» 081 «Право» третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (назва СВО)	Навчальний курс <u>2</u> (номер) Семестр <u>3</u> (номер) Вид контролю: <u>екзамен</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції — ____; (години) Семінарські заняття — ____; (години) Самостійна робота — ____. (години)		Лекції — <u>8</u> ; (години) Семінарські заняття — <u>10</u> ; (години) Самостійна робота — <u>72</u> . (години)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою вивчення навчальної дисципліни «Напрями розвитку науки фінансового права» є становлення сучасного, різнобічно розвиненого фахівця юриста шляхом набуття студентами знань щодо загальних засад та особливостей правового регулювання фінансових відносин, швидко знаходити варіативні способи їх застосування; виробити навички самостійного аналізу нормативно-правових документів ухвалених у сфері фінансового законодавства. Формування у аспірантів знань, навичок та уявлень щодо розширення та поглиблення фінансово-правового знання. Вивчення та осмислення фінансово-правових норм та фінансово-правових відносин, визначення їх змісту та правової природи. Наука фінансового права є невід’ємною складовою системи юридичних наук, які, в свою чергу входять до системи суспільствознавчих наук, що вивчають різноманітні явища суспільного життя. Головною метою науки фінансового права, яка

досягається шляхом застосування відповідних методологічних прийомів пізнавальної діяльності у їх специфічному поєднанні, що властиве тільки для даної галузі юридичної науки, є досягнення її предмету.

Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни «Напрями розвитку науки фінансового права» є

- напрацювання дефініцій і понять, які б відповідали рівню розвитку фінансів, особливостям їхнього функціонування в умовах глобалізації;
- узагальнення наукових досліджень вчених юристів-фінансистів;
- дослідження усіх сторін життя держави, оскільки її функціонування неможливе без фінансового забезпечення.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна тісно пов'язана з наступними навчальними дисциплінами: державне право, адміністративне право, політекономія, фінансове право, політологія.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- історію фінансового законодавства;
- характерні риси науки фінансового права;
- якими юридичними засобами держава в особі своїх органів та органів місцевого самоврядування мобілізує кошти для утворення централізованих і децентралізованих фондів коштів та витрачає їх для свого функціонування;
- суспільні (економічні) відносини, що виникають під час мобілізації коштів з юридичних осіб, громадян, з інших джерел на потреби, які пов'язані із здійсненням владних державних повноважень.

вміти:

- орієнтуватися у різних сферах фінансової політики та діяльності держави та готовність до врахування положень нормативно-правових актів України при виконанні управлінських функцій;
- використовувати позитивний досвід для вдосконалення практики й оновлення фінансово-правових актів;

- спиратися на теоретичні обґрунтування фінансової науки;
- вільно орієнтуватися у правах;
- чітко виконувати обов'язки перед державою у галузі податків.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни	
Інтегральна компетентність	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі держави і права, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-перетворювальну діяльність.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів і явищ.</p> <p>ЗК 2. Здатність сформулювати теоретичну або прикладну проблему, яка потребує розв'язання.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання під час наукового пошуку і у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5. Здатність започаткування, планування, реалізація та коригування самостійних досліджень на відповідному кваліфікаційному рівні.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних</p> <p>ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації</p> <p>ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>ЗК 14. Здатність організовувати та керувати роботою творчих професійних колективів.</p> <p>ЗК 15. Здатність оцінювати результати наукових досліджень інших науковців за об'єктивними критеріями.</p>
Спеціальні (фахові,) компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Формування концептуального знання щодо сутності верховенства права як однієї з основоположних цінностей демократичної держави. Уміння застосовувати принципи верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності.</p> <p>ФК 5. Формування методологічного знання щодо тлумачення та особливостей застосування інститутів публічного і приватного права.</p> <p>ФК 8. Формування умінь застосовувати традиційні та</p>

	<p>новітні методи й інструменти наукового пошуку.</p> <p>ФК 9. Формування навичок застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p> <p>ФК 10. Формування уміння ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.</p> <p>ФК 11. Формування уміння критично оцінювати результати наукових пошуків, інноваційний характер одержаних результатів і на цій основі підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи безперервний саморозвиток та самовдосконалення.</p> <p>ФК 12. Формування концептуального знання щодо професійної незалежності та відповідальності правника, а також здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності.</p> <p>ФК 13. Формування умінь і навичок доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію про ідеї, проблеми, ухвалені рішення, досвід та аргументації; відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p> <p>ФК 14. Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>ФК 15. Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та умотивованості.</p>
--	---

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. «Предмет науки фінансового права»

Фінансова наука. Предмет фінансової науки. Особливості науки фінансового права. Джерала науки фінансового права. Характерні риси фінансових відносин. Зміст фінансів як об'єктивної економічної категорії. Необхідність та характерні риси особливості фінансів. Функції фінансів. Фінансова система.

ТЕМА 2. «Генезис та еволюція науки фінансового права»

Зародження фінансових відносин у стародавньому світі. Фінанси феодальної держави. Фінанси феодального міста та їх вплив на формування і розвиток державних фінансів. Роль державних фінансів у первісному накопиченні капіталу. Фінанси в індустріальній економіці; розвиток фінансів у постіндустріальній економіці.

ТЕМА 3. «Становлення і розвиток науки фінансового права»

Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки. Розвиток фінансової науки в Україні. Сучасна світова наукова – фінансова думка. Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки.

ТЕМА 4. «Функції фінансової науки та функції фінансів»

Види функцій науки фінансового права. Характеристика аналітичної, критичної, конструктивної, прогнозуючої, методологічної, комунікативної, експертної, пізнавальної, евристичної, практичної, прикладної, навчальної та політичної функцій науки фінансового права.

ТЕМА 5. «Система фінансового права і система науки фінансового права»

Поняття системи фінансового права. Основні структурні елементи системи фінансового права. Зміст науки фінансового права. Характерні риси фінансово-правових категорій. Відмінність науки фінансового права від науки про фінанси.

ТЕМА 6. «Фінансове право та фінансова політика»

Сутність фінансової політики, її типи і складові. Фінансова стратегія і тактика. Забезпечення реалізації фінансової політики. Фінансове право і його роль у регламентуванні фінансових відносин. Дієздатність та ефективність фінансової політики.

ТЕМА 7. «Фінансова безпека держави»

Сутність фінансової безпеки та її основні характеристики. Існуючі індикатори та загрози фінансовій безпеці. Методологія оцінки стану фінансової безпеки держави. Аналіз існуючих індикаторів фінансової безпеки держави. Ідентифікація існуючих загроз. Існуючі проблеми у досягненні фінансової безпеки держави та шляхи їх вирішення.

ТЕМА 8. «Фінансове право країн із розвиненою ринковою економікою»

Характеристика фінансових систем країн з розвиненою ринковою економікою. Фінансова система США. Фінансова система Японії. Фінансові системи Великобританії, Німеччини, Франції. Фінанси Скандинавських держав.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни
(заочна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
ТЕМА № 1. Предмет науки фінансового права	10	2	-			8	
ТЕМА № 2. Генезис та еволюція науки фінансового права	12	-	2			10	
ТЕМА № 3. Становлення і розвиток науки фінансового права	10	2	-			8	
ТЕМА № 4. Функції науки фінансового права	10	-	2			8	
ТЕМА № 5. Система фінансового права і система науки фінансового права	12	2	-			10	
ТЕМА № 6. Фінансове право та фінансова політика	12	-	2			10	
ТЕМА № 7. Фінансова безпека держави	12	2	2			8	
ТЕМА № 8. Фінансове прав країн із розвиненою ринковою економікою	12	-	2			10	
							Екзамен
Всього за рік	90	8	10			72	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1. Предмет науки фінансового права		
	<p>Фінансове право і наука фінансового права. Предмет науки фінансового права. Зміст науки фінансового права.</p>	<p>Андрущенко В.Л. Камералістика: витоки фіскально-адміністративної науки // Вісник податкової служби України. – 2003. – 268 с. Андрущенко В.Л. Фінансова думка Заходу в XX столітті: (теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів). – Л.: Каменяр, 2000. – 303 с. Антипов В.І., Білецька Г.М., Воронова Л.К., Дюрядін В.П., Забродський В.М. Словник фінансово-правових термінів / Національна академія держ. податкової служби України. НДІ фінансового права / Лідія Костянтинівна Воронова (заг.ред.). — Ірпінь, 2006. — 343с.</p>
Тема № 2. Генезис та еволюція науки фінансового права		
	<p>Зародження фінансових відносин у стародавньому світі. Фінанси феодальної держави. Фінанси феодального міста та їх вплив на формування і розвиток державних фінансів. Роль державних фінансів у первісному накопиченні капіталу.</p>	<p>Антипов В.І., Білецька Г.М., Воронова Л.К., Дюрядін В.П., Забродський В.М. Словник фінансово-правових термінів / Національна академія держ. податкової служби України. НДІ фінансового права / Лідія Костянтинівна Воронова (заг.ред.). — Ірпінь, 2006. — 343с. Біла О.Г., Чуй І.Р. / Фінанси: навч. посіб. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Львів: «Магнолія-2006», 2012. – 390 с. Бланк І.О. / Державні фінанси в</p>

			<p>умовах демократії: Вступ до фінансової науки. – К.: Либідь, 2000. – 654 с.</p> <p>Вакарчук Л.В. Інститут фінансового права: питання теорії та методології : автореф. дис. канд. юрид. наук. – К, 2008. – 20 с.</p> <p>Веприняк Д. М., Нашинець-Наумова А. Ю. Фінансове право: Навчально-методичний комплекс. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 168 с.</p> <p>Воронова Л. К. Фінансове право України : Навч. посібник / Л. К. Воронова. – К. : Правова єдність. 2009, – 395с.</p> <p>Гетманець О. П., Сараскіна Т. В. Фінансове право: Посібник / Відп. ред. О. П. Гетманець. – Х. : Еспада, 2008. – 416 с.</p>
		Тема № 3. Становлення і розвиток науки фінансового права	
		<p>Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві.</p> <p>Сутність та структура фінансової науки.</p> <p>Зміст системи фінансових наукових знань та інструментарій фінансової науки.</p>	<p>Василик О.Д. / Теорія фінансів: Підручник. – К.: НІОС, 2003. – 416 с.</p> <p>Воронова Л.К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент; Моя книга, 2006. – 448 с.</p> <p>Воронова Л.К. Фінансове право України: Навч. посібник / Л. К. Воронова. – К.: Правова єдність. 2008, – 387с.</p> <p>Воронова Л. К., Кучерявенко Н.П. Фінансове право: учеб. пособ. – Х.: Легас, 2003. – 360 с.</p> <p>Гетманець О. П., Сараскіна Т. В. Фінансове право: Посібник / Відп. ред. О. П. Гетманець. – Х.</p>

			: Еспада, 2008. – 416 с. Захарченко В. Ю. Податкова система: практичні питання застосування норм податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю.Захарченка. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 368 с.
		Тема № 4. Функції науки фінансового права	
		Загальнонаукові функції фінансової науки. Спеціальні функції фінансової науки. Розподільна функція фінансів. Контрольна функція фінансів.	Воронова Л.К. Фінансове право України: Навч. посібник / Л. К. Воронова. – К.: Правова єдність. 2008, – 387с. Веприняк Д.М., Нашинаць-Наумова А.Ю. Фінансове право: Навчально-методичний комплекс. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 168 с. Гаврилюк Р.О. Джерела фінансового права: навч.-метод. посіб. / Р.О. Гаврилюк. – Чернівці: Рута, 2003. – 88 с. Гаруст Ю.В. Правове забезпечення контрольної діяльності податкових органів України: автореф. дис. канд. юрид. наук. – Ірпінь, 2008. – 20 с. Гетманець О. П., Сараскіна Т. В. Фінансове право: Посібник / Відп. ред. О. П. Гетманець. – Х. : Еспада, 2008. – 416 с. Захарченко В. Ю. Податкова система: практичні питання застосування норм податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю.Захарченка. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 368 с.

	Тема № 5. Система фінансового права і система науки фінансового права	
	<p>Система науки фінансового права.</p> <p>Система фінансового права:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Загальна частина фінансового права; - Особлива частина фінансового права. 	<p>Веприняк Д.М., Нашинець-Наумова А.Ю. Фінансове право: Навчально- методичний комплекс. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 168 с.</p> <p>Гаврилюк Р.О. Джерела фінансового права: навч.-метод. посіб. / Р.О. Гаврилюк. – Чернівці: Рута, 2003. – 88 с.</p> <p>Гаруст Ю.В. Правове забезпечення контрольної діяльності податкових органів України : автореф. дис. канд. юрид. наук. – Ірпінь, 2008. – 20 с.</p> <p>Гетьманець О.П., Сараскіна Т.В. Фінансове право: Посібник / Відп. ред. О.П. Гетьманець. – Х. : Еспада, 2008. – 416 с.</p> <p>Гетманець О.П. Правові основи бюджетного контролю // Право України. – 2010. - № 3. – С. 174-179.</p> <p>Дмитренко Е. С. Фінансове право України: Загальна частина : навч. посібник. – К.: Алерта, 2006. – 364 с.</p> <p>Дмитренко Е.С.Фінансове право України. Особлива частина: навч. посібник. – К.: Алерта; КНТ, 2007. – 613 с.</p> <p>Економічна енциклопедія: У 3 т. / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Вид. Центр «Академія», 2000.</p> <p>Захарченко В. Ю. Податкова система: практичні питання</p>

			<p>застосування норм податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю.Захарченка. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 368 с.</p> <p>Костенко Ю. О. Фінансове право України: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 240 с.</p> <p>Лучковська, С. І. Фінансове право : навч. посібник / С. І. Лучковська. – К.: КНТ, 2010. – 296 с.</p>
		Тема № 6. Фінансове право та фінансова політика	
		<p>Сутність фінансової політики, її типи і складові.</p> <p>Фінансова стратегія і тактика.</p> <p>Забезпечення реалізації фінансової політики.</p> <p>Фінансове право і його роль у регламентуванні фінансових відносин.</p> <p>Дієздатність та ефективність фінансової політики.</p>	<p>Капаєва Л.М. Фінансове право: навч. посіб. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 248 с.</p> <p>Карлін М.І. / Фінанси України та сусідніх держав: навч. посіб. / М.І. Карлін. – К.: Знання, 2008. – 589 с.</p> <p>Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн: навч. посіб. / М.І. Карлін. – К.: Кондор, 2004. – 384 с.</p> <p>Кравчук Н.Я. Фінансова система держави: теоретична концептуалізація та проблеми структурування // Світ фінансів. – 2006. - № 3.</p> <p>Костенко Ю.О. Фінансове право України: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 240 с.</p> <p>Гетманець О. П., Сараскіна Т. В. Фінансове право: Посібник / Відп. ред. О. П. Гетманець. – Х.: Еспада, 2008. – 416 с.</p> <p>Лучковська, С. І. Фінансове право: навч. посібник / С. І. Лучковська. – К.: КНТ, 2010. – 296 с.</p> <p>Мацелик М. О. Фінансове право: навч. посіб. / М. О.</p>

			Мацелик, Т. О. Мацелик, В. А. Пригоцький; За ред. В. К. Шкарупи. – К.: Знання, 2011. – 815 с.
		Тема № 7. Фінансова безпека держави	
		Економічна безпека як багаторівнева система: поняття та базові елементи. Фінансова безпека: сутність і місце в системі економічної безпеки. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.	Конох М.С., Хрідочкін А.В. Фінансове право: навч. посіб. для практ. занять / Дніпродзержинський держ. технічний ун- т — Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2008. — 80с. Кириленко О.Л. / Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика). – К.: ШОС, 2000. – 384 с. Лагутін В.Д. Бюджетна та монетарна політика: координація в трансформаційній економіці: Монографія. – К.: КНТЕУ, 2007. – 248 с. Легкова М.Ф. Фінансове право: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни /Київський національний економічний ун-т. — К. : КНЕУ, 2012. — 120с. Пацурківський П. С. Проблеми теорії фінансового права. – Чернівці: ЧДУ, 1998.– 276 с. Пирожкова Ю. В. Фінансове право: Навчально- методичний посібник у схемах і таблицях. – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – 121 с.
		Тема № 8. Фінансове прав країн із розвинуеною ринковою економікою	
		Еволюція та сучасні риси фінансових систем країн з розвинуеною ринковою економікою. Фінансова система Сполучених Штатів Америки. Фінансова система Федеративної Республіки	Конох М.С., Хрідочкін А.В. Фінансове право: навч. посіб. для практ. занять / Дніпродзержинський

		Німеччини.	<p>держ. технічний ун-т — Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2008. — 80с. Кириленко О.Л. / Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика). — К.: ШОС, 2000. — 384 с.</p> <p>Лагутін В.Д. Бюджетна та монетарна політика: координація в трансформаційній економіці: Монографія. — К.: КНТЕУ, 2007. — 248 с.</p> <p>Легкова М.Ф. Фінансове право: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Київський національний економічний ун-т. — К.: КНЕУ, 2012. — 120с.</p> <p>Леоненко П.М., Юхименко П.Л., Ільєнко А.А. та ін. Теорія фінансів: Навч. посіб. / За заг. ред. О.Д. Василика. — К.: Центр навч. л-ри, 2005. — 480 с.</p> <p>Мочерний С.В., Ларіна Я.С., Устенко О.А., Юрій С.О. / Економічний енциклопедичний словник: У 2 т. / За заг. ред. С.В. Мочерного. — Л.: Світ, 2005.</p> <p>Миргородська Л.Л. / Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. / Л.Л. Миргородська. — К.: ЦУЛ, 2008. — 320 с.</p> <p>Мілявський М.Ю., Мілявська Е.П., Андрєєв П.С. Навчальний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Фінансове право»: для студ. денної форми навчання / Донбаська держ. машинобудівна академія. —</p>
--	--	------------	--

				Краматорськ: ДДМА, 2010. — 208с. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2007. — 240 с.
--	--	--	--	--

5. Індивідуальні завдання

5.1.3. Теми наукових робіт

Наукова складова передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

6. Методи навчання

Метою лекційного курсу є засвоєння теоретичних проблем науки цивільного процесу, основних положень чинного законодавства, а також практики його застосування.

Аудиторні заняття проводяться у формі практичних занять, на яких аспіранти повинні приймати участь у дискусії навколо попередньо визначених тем, виступати з рефератами або іншими тезами виступів, вміти формулювати і відстоювати результати власного наукового дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Поняття фінансового права, місце фінансового права в системі права України.
2. Поняття фінансового права, його предмет і метод.
3. Джерела науки фінансового права.
4. Джерела фінансового права, їх класифікація.
5. Співвідношення науки фінансового права з фінансовим правом як галуззю права.
6. Характерні риси фінансових відносин.
7. Генезис та еволюція науки фінансового права.
8. Розвиток фінансів у постіндустріальній економіці.
9. Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки.
10. Розвиток фінансової науки в Україні.
11. Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки.
12. Необхідність фінансового права та науки фінансового права.
13. Фінансові правовідносини, їх структура та особливості.
14. Функції науки фінансового права.
15. Аналітична функція науки фінансового права.
16. Критична функція науки фінансового права.
17. Конструктивна функція науки фінансового права.
18. Прогнозуюча функція науки фінансового права.
19. Методологічна функція науки фінансового права.
20. Комунікативна функція науки фінансового права.
21. Експертна функція науки фінансового права.
22. Пізнавальна функція науки фінансового права.
23. Евристична функція науки фінансового права.
24. Практична функція науки фінансового права.
25. Прикладна функція науки фінансового права.
26. Навчальна функція науки фінансового права.

27. Політична функція науки фінансового права.
28. Принципи науки фінансового права.
29. Поняття системи фінансового права.
30. Основні структурні елементи системи фінансового права.
31. Зміст науки фінансового права.
32. Норми фінансового права.
33. Характерні риси фінансово-правових категорій.
34. Відмінність науки фінансового права від науки про фінанси.
35. Сутність фінансової політики, її типи і складові.
36. Завдання фінансової політики.
37. Фінансова стратегія і тактика.
38. Забезпечення реалізації фінансової політики.
39. Фінансове право і його роль у регламентуванні фінансових відносин.
40. Дієздатність та ефективність фінансової політики.
41. Сутність фінансової безпеки та її основні характеристики.
42. Існуючі індикатори та загрози фінансовій безпеці.
43. Методологія оцінки стану фінансової безпеки держав.
44. Аналіз існуючих індикаторів фінансової безпеки держави.
45. Існуючі проблеми у досягненні фінансової безпеки держави та шляхи їх вирішення.
46. Фінансове право країн із розвинутою ринковою економікою.
47. Фінанси як наукова дисципліна.
48. Зв'язок фінансів з іншими навчальними економічними дисциплінами.
49. Економічна сутність фінансів та їх характеристика, історія їх виникнення.
50. Роль фінансів у суспільстві.
51. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин, їх характеристика.
52. Сутність державних фінансів.
53. Поняття і склад фінансового механізму.

54. Державне управління фінансами в Україні.
55. Особливості методу фінансового права.
56. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.
57. Система органів управління державними фінансами.
58. Загальнодержавне фінансове планування.
59. Необхідність фінансового права та науки фінансового права.
60. Фінансове право як галузь публічного права.
61. Роль владних приписів у регулюванні фінансових відносин.
62. Особливості імперативного методу регулювання фінансових відносин.
63. Співвідношення матеріальної та процесуальної сукупності фінансово-правових норм.
64. Акти органів судової влади в механізмі правового регулювання фінансових відносин.
65. Тенденції розвитку джерел фінансового права в Україні.
66. Місце фінансового права в системі права.
67. Зв'язок фінансового права з іншими галузями права.
68. Фінансове законодавство, його склад та особливості.
69. Систематизація фінансового законодавства України.
70. Наука фінансового права та основні напрями її розвитку на сучасному етапі.
71. Підстави класифікації та співвідношення окремих груп фінансово-правових норм.
72. Види фінансових правовідносин і підстави їх класифікації.
73. Зміст фінансових правовідносин та елементи, що його складають. Об'єкти фінансових правовідносин.
74. Суб'єкти фінансового права та фінансових правовідносин.
75. Співвідношення сторони та суб'єкта фінансових правовідносин.
76. Підстави виникнення, зміни та припинення фінансових правовідносин.

77. Поняття і завдання фінансової політики, її зв'язок з економічною політикою.
78. Характеристика типів фінансової політики.
79. Зміст напрямів фінансової політики.
80. Характеристика сучасної фінансової політики України за її окремими напрямами.
81. Фінансова політика в умовах фінансової кризи.
82. Стабілізація фінансового стану в Україні та шляхи її забезпечення.
83. Поняття фінансового механізму і його складові елементи.
84. Зв'язок фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.
85. Фінансові методи впливу на соціально-економічний розвиток держави.
86. Характеристика форм фінансового забезпечення розширеного відтворення.
87. Фінансове регулювання як підсистема фінансового механізму.
88. Фінансове планування: сутність, завдання, принципи і методи.
89. Роль фінансового планування під час переходу до ринку.
90. Поняття, предмет та метод науки фінансового права.

Тестові завдання знаходяться на кафедрі в електронному вигляді.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контролю.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проєкти; командні проєкти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші

види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок студентом (студентом, слухачем) з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\frac{\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)}}{\left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр}}{\text{Результат самостійної роботи за семестр}} \right)} \cdot 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках студентів (студентів, слухачів), залікових книжках. **Присутність студентів (студентів, слухачів) на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо студент (студент, слухач) не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі

(екзамені, заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності студентів (студентів, слухачів), становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{lcl} \text{Підсумкові бали} & & \text{Загальна кількість} \\ \text{навчальної} & & \text{балів (перед} \\ \text{дисципліни} & - & \text{підсумковим} \\ & & \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен, залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену, заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Студентам (студентам, слухачам), які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Студенти (студенти, слухачі), які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі підсумкового контролю (екзамену чи заліку), то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі

визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{ccccc}
 \textit{Підсумкові} & & \textit{Підсумкові} & & \textit{Підсумкові} \\
 \textit{бали} & & \textit{бали за} & & \textit{бали за} \\
 \textit{навчальної} & - & \textit{поточний} & + & \textit{попередній} \\
 \textit{дисципліни} & & \textit{семестр} & & \textit{семестр}
 \end{array}
 \quad 2$$

Вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання тощо.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі. відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками
80-84			
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі вади завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією- двома значними помилками
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана , деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи несформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них; оцінена числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , потрібні практичні навички роботи несформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторною складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу неосвоєний , потрібні практичні навички роботи несформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота паї матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

10. Рекомендована література

Основна

1. Захарченко В. Ю. Податкова система: практичні питання застосування норм податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю.Захарченка. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 368 с.
2. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. / кол. авторів [заг. редакція, М. Я Азарова]. – К.: Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010. – 2389 с.
3. Теліпко В. Е. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / В. Е. Теліпко, А.С. Овчаренко, С. А. Пасанюк / За заг. ред., М. Я. Азарова. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 480 с.
4. Пирожкова Ю. В. Фінансове право: Навчально-методичний посібник у схемах і таблицях. – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – 121 с.
5. Роль В. Ф. Фінансове право: Навч. посіб / В. Ф. Роль, В. В. Сергієнко, С. М. Попова – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
6. Фінансове право: підручник / Ю.М. Жорнокуй, О.В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та ін., за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець. - 2-ге вид. доп. та перероб. – Харків: Екограф, 2015. – 500 с.
7. Фінансове право України: Підручник / М.П. Кучерявенка, О.О. Дмитрик, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М.П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2016. – 440 с.
8. Фінансове право [Текст]: курс лекцій / Є. П. Гайворонський, В. Д. Гвоздецький, В. О. Тімашов ; [за заг. ред. В. Д. Гвоздецького] ; Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. - Київ : Сталь, 2015. - 472 с.
9. Фінансове право (у запитаннях і відповідях) [Текст]: навч. посіб. / [Л. М. Касьяненко та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Л. М. Касьяненко ; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. - 317 с.
10. Фінансове право [Текст]: навч. посіб. / [Безрутенко С. М. та ін.] ; за заг. ред. А. Г. Чубенка, Д. М. Павлова ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ : КНТ,

2014. - 597 с.

11. Фінансове право України [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Боднарук Ю. В. та ін. ; за заг. ред. Т. А. Латковської, С. В. Пархоменко-Цироциянц] ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - О. : Фенікс, 2012. - 189 с.

12. Фінансове право [Текст]: навч. посіб. / М. Г. Волощук, М. В. Менджул ; Ужгород. нац. ун-т, Територ. від-ня Асоц. платників податків у Закарпат. обл., Громад. рада при Закарпат. обл. держ. адмін. . - Ужгород : Вид-во Олесандри Гаркуші, 2013. - 236 с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. за № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. – Ст. 141. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. – Стор. 9. – Ст. 20-47. [Електронний ресурс] – URL: <https://data.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. – 2011. – № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. – Стор. 556. – Ст. 112. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru>

4. Положення про Державну фіскальну службу України: Постанова КМУ від 21.05.2014 р. № 236. – Ст. 1507. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – Додаток до № 51. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

6. Про акціонерні товариства: закон України від 17 верес. 2008 р. №514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50–51. – Ст. 384. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

7. Про банки і банківську діяльність: закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

9. Про бюджетну класифікацію: наказ М-ва фінансів України від 14 січ. 2011 р. № 11. [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>

10. Про вдосконалення діяльності державних органів, роботу державних службовців та підвищення ефективності використання бюджетних коштів: указ Президента України від 11 лют. 2000 р. № 207/2000 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 1. – Ст. 262. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/207/2000#Text>

11. Про вдосконалення структури розпорядників бюджетних коштів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 трав. 2006 р. № 296-р. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/296-2006-%D1%80#Text>

12. Про внесення змін до деяких законів України щодо добровільної сплати єдиного внеску: закон України від 4 квіт. 2013 р. № 184-VII. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/184-18#Text>

13. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>

14. Про Державний бюджет України на 2020 рік: закон України від 14.11. 2019 р. № 294-IX // Голос України. – 2019. – № 294. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20#Text>

15. Про джерела фінансування органів державної влади : закон України від 30 черв. 1999 р. № 783-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 34. – Ст. 274. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-14#Text>

16. Про запобігання корупції : закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

17. Про затвердження Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі : наказ М-ва фінансів України від 14 груд. 2001 р. № 574. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0003-02#Text>

18. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами : постанова Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2006 р. № 550 // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 90. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text>

19. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ : постанова Кабінету Міністрів України від 28 лют. 2002 р. № 228 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 9. – Ст. 414. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text>

20. Про заходи щодо забезпечення наповнення Державного бюджету та посилення фінансово-бюджетної дисципліни : указ Президента України від 28 лют. 1997 р. № 187/97 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 10. – Ст. 12. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/97#Text>

21. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи : закон України від 8 лип. 2011 р. № 3668-VI.

[Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-17#Text>

22. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування : закон України від 26 черв. 1997 р. № 400/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 37. – Ст. 237. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400/97-%D0%B2%D1%80#Text>

23. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України від 8 лип. 2010 р. № 2464-VI. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

24. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

25. Про органи Держаудитслужби [Електронний ресурс] // Державна аудиторська служба України: офіц. Сайт. – URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/130714>

26. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: закон України від 26 січ. 1993 р. № 2939-XII. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>

27. Про паспорти бюджетних програм : наказ М-ва фінансів України від 29 груд. 2002 р. № 1098. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-03#Text>

28. Про Положення про Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю : указ Президента України від 12 листоп. 1999 р. № 1468/99 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 46. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1468/99#Text>

29. Про Порядок взаємодії Міністерства фінансів України як головного розпорядника коштів державного бюджету та відповідальних виконавців бюджетних програм на всіх стадіях бюджетного процесу: наказ М-ва фінансів України від 23 серп. 2012 р. № 939 // Офіційний вісник України. –

2012. – № 86. – Ст. 3512. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1809-12#Text>

30. Про Рахункову палату: закон України від 2 лип. 2015 р. № 576-VIII. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>

31. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: закон України від 23 лют. 2012 р. № 4452-17 // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>

32. Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: закон України від 22 лют. 2001 р. № 2272-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 17. – Ст. 80. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2272-14#Text>

33. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 верес. 2002 р. № 538-р. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/538-2002-%D1%80#Text>

34. Про схвалення Концепції розвитку системи кредитної кооперації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 черв. 2006 р. № 321-р // Офіційний вісник України. – 2006. – № 23. – Ст. 1731. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/321-2006-%D1%80#Text>

35. Про цінні папери та фондовий ринок : закон України від 23 лют. 2006 р. № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

Допоміжна

1. Лучковська С.І. Фінансове право: навч. посіб. / С.І. Лучковська. – Київ: КНТ, 2010. – 296 с.
2. Орлюк О.П. Фінансове право: навч. посіб. / О.П. Орлюк. – Київ: Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.
3. Фінансове право: навч. посіб. / [М.П. Кучерявенко, І.Є. Криницький, А.О. Лукашев та ін.]; за заг. ред. М.П. Кучерявенка. – Харків: Право, 2010. – 288 с.
4. Фінансове право (у запитаннях і відповідях) [Текст]: навч. посіб. / [Л. М. Касьяненко та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Л. М. Касьяненко ; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. - 317 с.
5. Фінансове право [Текст]: навч. посіб. / [Безрутченко С. М. та ін.] ; за заг. ред. А. Г. Чубенка, Д. М. Павлова ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ : КНТ, 2014. - 597 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Інституційний Репозитарій Харківського національного університету внутрішніх справ [Електронний ресурс] – URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
2. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс] – URL: <https://www.president.gov.ua/ru>
3. Верховна Рада України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: www.rada.gov.ua
4. Кабінет Міністрів України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

7. Національний банк України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.bank.gov.ua>
8. Світовий банк. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://www.worldbank.org/>
9. Офіційний сайт Державної фіскальної служби. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://sfs.gov.ua/>